

Carrer Graell

Alpens

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Nucli urbà. Carrer Graell . Alpens

Coordenades:

Latitud: 42.11893
Longitud: 2.1002
UTM Est (X): 425619
UTM Nord (Y): 4663373

Classificació

Número de fitxa 08004 - 30
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Encara que l'estat de conservació de les cases sigui heterogeni, en general estan ben conservades i en la majoria dels casos en els que s'han fet reformes, s'ha intentat mantenir l'estil original.

Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries de planejament, Alpens 1996
Número inventari Sí, IPA. 22422

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Propietaris diversos

Fitxes associades:

[Nucli urbà d'Alpens](#)

Autoria de la fitxa Marta Homs i Jordi Compte

Descripció

El carrer Graell està situat al sector sud-oest del nucli urbà d'Alpens, entre la plaça de l'església i el carrer de Baix.

Es tracta d'un carrer estret amb força pendent que traça un lleuger gir a la dreta al descendir. El carrer segueix una direcció de nord-est a sud-oest i només compta amb cases en els dos costats en el primer tram. En la resta del carrer només hi ha cases en el cantó oest, quedant en el costat est, murs de pedra que delimiten el gran pati d'horts que forma Alpens al bell mig del nucli urbà antic. La majoria de cases, de tipologia urbana, estan construïdes amb murs de càrrega de maçoneria de pedra i presenten una distribució de planta baixa, primer pis i golfes amb teulada de doble vessant amb aigües al carrer. En molts casos les golfes estan ocupades per una obertura gran a mode de porxo.

La primera casa que hi ha en el costat est, separada de l'església parroquial pel carrer de la Rectoria, presenta diverses obertures reformades però compta amb cinc obertures originals emmarcades amb pedra bisellada i la porta principal, emmarcada amb pedra motllurada i amb la inscripció a la llinda: "FRANCISCUS CODEOL ME / FECIT IHS 1755", junt amb el monograma d'Ave Maria.

A la seva dreta el carrer conforma un petit entrant al fons del qual trobem una part de la façana nord-oest de la Rectoria, descrita en una fitxa individual.

També en aquest entrant hi ha la porta del número 5, una casa que si bé té una façana molt reformada conserva, en la que està orientada al carrer, fins a quatre obertures emmarcades amb pedra bisellada i dues amb pedra motllurada i ampit motllurat. Un element interessant és un dels carreus que conformen la cantonada diferenciada de l'extrem esquerra, on hi ha la data de 1697 inscrita.

Més a la dreta, en els números 7 i 9 hi ha dues cases que conserven com a elements d'interès diverses finestres emmarcades amb pedra bisellada entre les que destaca la de l'extrem dret del primer pis del número 9, amb la data de 1664 gravada a la llinda. A partir d'aquestes cases el carrer passa a tenir cases únicament en el costat oest.

Tornant a l'inici del carrer, però aquest cop en el costat oest trobem en el número 2 una casa amb la façana arrebossada que conserva únicament tres obertures emmarcades amb pedra treballada, una de les quals parcialment tapiada.

Al seu costat, en el número 4, hi ha una casa que conserva quatre obertures emmarcades amb pedra bisellada, entre les que destaca la porta principal d'arc deprimit convex i la finestra de la planta baixa, originalment de grans dimensions, amb la inscripció a la llinda "16 IHS 35".

La següent casa conserva tres obertures emmarcades amb pedra bisellada, en la llinda d'una de les quals hi ha la data de 1716 gravada. L'element més interessant és, però, una llinda que ha quedat integrada al mur sobre la porta del garatge. S'hi poden observar, a més d'una creu grega, tres objectes que podrien constituir eines de sabater ja que el de l'extrem esquerra és una sola de sabata i el de l'extrem dret una mitja lluna, eina per tallar la pell.

A la seva esquerra, en el número 8, hi ha una casa que, a part d'elements curiosos com mènsules policromades amb forma de cap humà que sostenen la teulada, conserva diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada entre les que destaca la porta principal, amb la inscripció a la llinda: "PERA CANELLAS IHS ME FESIT 1768", junt amb el monograma d'Ave Maria.

Un cop superada la casa amb el número 10, sense interès arquitectònic, trobem una casa que conserva diverses obertures emmarcades amb pedra bisellada entre els que destaca la de l'extrem esquerre de les golfes, amb ampit motllurat i la inscripció "17 IHS 01" a la llinda, i la de l'extrem esquerre del primer pis, amb la inscripció a la llinda: "JAUMA + QUINTANA / 17 IHS 63".

Observacions:

(Continuació descripció) Més a l'esquerra, en el número 14 hi ha una casa de façana estreta que conserva, pràcticament com a únic element original, la llinda del balcó, amb la inscripció "16 IHS 14" i els claus que simbolitzen la Crucifixió gravats a la part inferior.

Al seu costat trobem una casa, també de façana estreta, que conserva dues obertures emmarcades amb pedra bisellada a la planta baixa i una finestra emmarcada amb pedra motllurada al primer pis.

En el número 18 trobem una casa d'estructura semblant que conserva la porta principal emmarcada amb pedra treballada a la llinda i bisellada als brancals, i una finestra al primer pis, emmarcada amb pedra motllurada i ampit motllurat.

A la seva esquerra, en el número 20, hi ha una casa que conserva tres obertures emmarcades amb pedra bisellada, una de les quals amb ampit motllurat. En destaca la llinda de la finestra de la planta baixa, amb la inscripció "17 IHS 24" a la llinda junt amb el monograma d'Ave Maria.

Tancant el carrer trobem en el número 22, una casa que conserva quatre obertures emmarcades amb pedra bisellada, una de les quals amb ampit motllurat. En destaca la llinda de la porta principal que, tot i estar repicada de nou, conserva la inscripció original on es llegeix: "CARME IHS CASAS / 16 27".

A partir d'aquest punt el carrer segueix descendint, envoltat de murs de pedra i horts fins arribar a unes altres cases, punt en el que passa a anomenar-se carrer de Baix.

Al llarg del carrer es troben elements de ferro forjat amb interès artístic, entre els que destaquen els picaportes de les casa número 6, 8, 12 i 22. Davant l'última casa (número 22) hi ha un pou de pedra que actualment abasta d'aigua els horts propers i que està protegit per les Normes Subsidiàries de Planejament.

Per aquest carrer transcorre el sender de gran recorregut GR-1, que creua el nucli urbà d'Alpens, i just davant del número 2 del carrer es diu que morí Josep Cabrinetty, un dels caps militars governamentals més actius a Catalunya, a causa d'un tret que es disparà des del campanar de l'església, en el marc de la batalla d'Alpens.

Història

Tenint en compte les llindes que decoren algunes de les obertures de les cases del carrer, es podria datar l'origen del carrer entre el segle XVII i XVIII, època de gran creixement del nucli urbà, amb ampliacions i reformes posteriors.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic d'Alpens, Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat a l'abril de 2006.

